

Číslo	AD1
Název indikátoru	Plochy zelené infrastruktury ve městě
Oblast	A
Definice indikátoru	<p>Indikátor vyjadřuje podíl rozlohy zelené infrastruktury k celkové rozloze administrativního území. Pro potřeby hodnocení Klimasken, pod termínem "zelená infrastruktura (ZI)" rozumíme přírodní zeleň a zeleň vytvořenou lidskou činností (tj antropogenní zeleň). Určující podmínkou je, aby tyto plochy zároveň poskytovaly i široký rozsah ekosystémových služeb. Znamená to, že mezi plochy ZI započítáváme pouze zdravé ekosystémy s bohatou rozmanitostí druhů. Nezapočítávají se zde např. nízkokosené trávníky fotbalových hřišť, plochy obhospodařované formou intenzivního zemědělství apod.).</p> <p>Příklady:</p> <p>Mezi plochy antropogenní (lidskou činností vytvořené) zeleně řadíme:</p> <ul style="list-style-type: none">- Veřejnou zeleň - kterou je zeleň přístupná všem občanům bez omezení a slouží pro všeobecné užívání. Zahrnuje plochy všech veřejně přístupných parků s časově neomezenou, i regulovanou přístupností, jakož i menší parkově upravené plochy, zeleň obytných souborů (např. zeleň ve vnitrobloku), historická zeleň - parky spojené s historickými budovami, zeleň při občanské vybavenosti, zeleň městských náměstí a pěších zón, zóny izolační zeleně podle typu, např. liniová zeleň při dopravních trasách a ulicích (silniční zeleň), doprovodná zeleň železnic a pod.- Vyhrazenou zeleň - kterou je zeleň přístupná jen určité vymezené skupině lidí, například zeleň předškolních a školních objektů a areálů, zeleň území průmyslových a výrobních areálů, hřbitovy apod.- Soukromou zeleň - jde o plochy zeleně využívané na soukromých pozemcích. Patří sem předzahrádky, rodinné zahrady, zahrady zemědělských usedlostí, chat a chalup. Dále do započítávaných ploch patří přírodní a krajinná zeleň a různé přírodní ekosystémy hodnotné z hlediska ochrany přírody (např. lesní a mokřadní společenstva, prvky ÚSES - Územní systém ekologické stability, chráněné území včetně soustavy NATURA 2000). <p>Do ZI se dále započítávají liniové prvky, jako jsou biokoridory, plochy stromořadí a alejí, jakož i plochy zelených střech a prvky plošného vsakování a plochy prvků udržitelného hospodaření se srážkovou vodou, jako např. zasakovací dešťové zahrady apod. Samotné vodní plochy a toky se do tohoto indikátoru</p>

nezapočítávají (jedině, pokud jsou součástí vybavení zeleně jako například jezírko v parku).

Jednotka indikátoru

%

Klíčová slova

Zelená infrastruktura, řešení blízké přírodě, mikroklima, biodiverzita

Důvod sledování a využitelnost

Za ekologicky vyvážené sídlo se považuje sídlo s 40 – 60 % plošným podílem zeleně (při plánování "eko" čtvrtí ve Velké Británii platí obecné pravidlo, že 40 % soukromých i veřejných pozemků by měla být "zelená"). Sledování indikátoru poskytuje městu/městské části/obci informaci o tom, zda funkční zeleně, která plní potřebné ekosystémové služby v administrativních území obce, přibývá nebo ubývá (relativně). Zelená infrastruktura má nesmírný význam v souvislosti s problematikou změny klimatu. Jednak dokáže zčásti pohlcovat emise skleníkových plynů, její úloha v sídlech je však hlavně v oblasti adaptace na změnu klimatu. Má velký význam pro retenci a vsak srážkové vody, ochlazování a udržování příjemné mikroklimatu, snižování prašnosti apod. Získané informace umožní reagovat na zhoršení situace a také porovnat stav v daném městě/čtvrti/obci s jinými obdobnými sídly, jakož i s doporučenými hodnotami. Na negativní vývoj lze reagovat nejen vytvářením nových ploch a prvků ZI (kvantitativní aspekt), ale i změnou kvality péče o zeleň, která ztrácí schopnost poskytovat ekosystémové služby a plnit adaptační a zmírňující funkce.

**Úplnost, reprezentativnost,
validita**

Indikátor úzce souvisí i se sledováním a ochranou biodiverzity v sídlech. I z tohoto důvodu je součástí oficiální sady měření městské biodiverzity City Biodiversity Index, kde je zahrnut pod indikátor vyjadřující jaká část sídla má přírodní charakter. V územním plánování se používá koeficient zastavěnosti, stejně jako koeficient zeleně. Tyto koeficienty jsou směrné, protože určují budoucí vývoj v daném území z pohledu zastavěnosti a množství zeleně. Předpokladem úplnosti a reprezentativnosti je podrobná analýza celého administrativního území a dobrá znalost všech ploch a liniových prvků (např. pravidelně aktualizovaný pasport/generel zeleně).

Předpokladem dostatečné validity je dobrá znalost skutečného stavu zeleně a kompetentní zařazení jednotlivých ploch podle kritérií/definice ZI. Všechna data musí být aktuální, založené na skutečném stavu. Indikátor je v rámci Klimasken navázaný na popisné indikátory (rozloha a podíl různých druhů ploch), indikátory expoziční (podíl tropických dní a nocí, klimatické sucho), ostatní indikátory citlivosti a adaptivní kapacity (dostupnost zeleně, podíl zpevněných nepropustných ploch, retenční kapacita) a indikátory připravenosti (rozloha ploch přeměněných na modrozelenou infrastrukturu). Tento indikátor nemá zásadní limity.

Popis zpracování dat

Plocha zeleně splňující podmínky kritérií pro ZI spočítána vhodnou metodou (prostorová analýza) se vydělí celkovou rozlohou administrativního území města/městské části/obce (celková rozloha je i součástí popisných indikátorů). Výsledek se vyjadřuje v procentech.

Zdroj dat

Zdrojem dat jsou oddělení městského/obecního úřadu/místního úřadu městské části (hlavně oddělení územního plánu, zeleně či životního prostředí, územní plán, generel či pasport zeleně, mapové GIS data, volně dostupná data včetně satelitního snímkování (CORINE, LandCover, Copernicus Land Monitoring service – Urban Atlas (land.copernicus.eu), The Lands Program (landsat.gsfc.nasa.gov), ESRI basemaps (arcgis.com), Google maps (maps.google.com)).

Frekvence sledování

1 x 2 roky (resp. podle frekvence sledování Klimasken)

Ovlivnitelnost městem

Indikátor se týká vsí zeleně bez ohledu na vlastníka. Město/městská část/obec může ovlivnit rozsah, stav, kvalitu a charakter zeleně pouze v jeho zprávě. Na zeleň ve zprávě jiných vlastníků může město/městská část/obec působit důsledným uplatňováním OZV (Obecně závazné vyhlášky) o zeleni, zákona na ochranu přírody a krajiny (zvláště v oblasti dřevin), pravidel v územním plánování, uplatňováním vhodných regulativů územního rozvoje a výstavby jakož i osvětovou činností.

Způsob prezentace

Výsledky budou prezentovány v jednotném rámci Klimasken na pětistupňové škále dle stanovených intervalů.

Zodpovědnost

Zpracovatel KLIMASKEN, město, městská část, obec
